

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗБІРНИК ТЕЗ

II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

«ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МОВНО-КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ, ПЕРСПЕКТИВИ»

30-31 жовтня 2024 року

Дніпро 2024

УДК 336 : 338 : 378 : 631 : 657 : 658

***Конференція проведена на базі факультету обліку і фінансів
Дніпровського державного аграрно-економічного університету***

***Конференція зареєстрована
в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації
(посвідчення № 438 від 24 жовтня 2023 р.)***

Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи: збірник тез II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції 30-31 жовтня 2024 р. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 437 с.

Матеріали конференції висвітлюють сучасні наукові результати з питань обліково-фінансового, інформаційного та мовно-комунікаційного розвитку аграрного сектору економіки України. Тематичні напрями роботи конференції охоплюють:

1. Облік, аудит, аналіз та оподаткування підприємств аграрного сектору.
2. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства.
3. Особливості фінансового забезпечення та страхування аграрного виробництва.
4. Інформаційні системи і технології в аграрному секторі.
5. Культура професійного спілкування та інноваційні методи викладання як складові фахової підготовки в аграрних закладах освіти.

Для викладачів профільних закладів освіти, здобувачів бакалаврського, магістерського та освітньо-наукового рівнів вищої освіти, співробітників науково-дослідних та фінансових установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також фахівців-практиків, які працюють в аграрному секторі економіки України та зарубіжних країн.

***Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за зміст представлених тез несуть автори.***

© ДДАЕУ, 2024

ЗМІСТ

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ – ЗАКЛАДИ ОСВІТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ	15
Секція 1. Облік, аудит, аналіз та оподаткування підприємств аграрного сектору	
<i>Г. Є. Павлова, Д. Дьякон</i> Ведення бухгалтерського обліку на підприємствах України під час війни	16
<i>О. М. Губарик, В. А. Ігнатченко</i> Переваги та проблеми впровадження міжнародних стандартів аудиту в Україні	19
<i>Є. В. Алдакімова</i> Нормативно-правове регулювання обліку біологічних активів	21
<i>А. Ю. Алексєєва</i> Зміна оподаткування в умовах війни: нові підходи та їх вплив на облік у 2024 році	23
<i>О. П. Атамас</i> Оцінка перспектив стратегічного розвитку внутрішньогосподарського контролю на підприємствах агропромислового комплексу	25
<i>М. М. Безбородько</i> Особливості оподаткування та проблеми ведення агробізнесу в умовах воєнного часу	27
<i>Д. С. Белов</i> Шляхи вдосконалення організації обліку з використанням сучасних інформаційних систем	29
<i>Є. В. Біловол, С. О. Калмиков, В. С. Овдін</i> Роль обліково-аналітичного забезпечення наявності та руху запасів в системі економічної безпеки підприємства	31
<i>Ю. С. Богданова</i> Управлінський облік витрат виробництва на підприємстві	33
<i>А. О. Боровенська</i> Правове підґрунтя діяльності та організації обліку бюджетних установ	35
<i>Т. А. Бурова</i> Основні завдання та етапи аудиту необоротних активів в сучасних умовах розвитку підприємств аграрного сектора	37
<i>Н. Ю. Вінніченко</i> Ефективність внутрішнього контролю на вітчизняних підприємствах під час війни	39
<i>І. С. Власенко, С. В. Юрченко</i> Інформаційні технології в організації обліку і аналізу розрахунків з оплати праці на підприємстві	41

<i>Л. В. Волчанська, К. А. Кобець</i>	
Теоретичні засади обліку і контролю грошових коштів в системі управління підприємством	43
<i>Г. І. Гаркуша</i>	
Організаційні аспекти обліку дебіторської заборгованості на підприємстві	45
<i>І. В. Гервольська</i>	
Оцінка паливно-мастильних матеріалів як складова організації обліку	47
<i>К. А. Горбенко, К. В. Кіріненко</i>	
Законодавчо-нормативне забезпечення обліку дебіторської та кредиторської заборгованості	49
<i>К. Ю. Гребенюк</i>	
Особливості контролю матеріальних цінностей на підприємстві	51
<i>О. С. Декуш, Р. Б. Дудник</i>	
Удосконалення показників аналізу в умовах євроінтеграції	53
<i>О. О. Дівакова</i>	
Організація обліку готової продукції на підприємстві як інструмент для одержання прибутку	56
<i>Д. С. Долгих</i>	
Особливості обліку та оподаткування в галузі рослинництва	59
<i>О. Л. Дубина</i>	
Публічні закупівлі як чинник формування середовища сталого розвитку економіки	61
<i>А. О. Капацина</i>	
Підвищення оподаткування аграрного сектору в умовах воєнного часу	63
<i>Ю. В. Краснова</i>	
Діджиталізація обліку: переваги та виклики	65
<i>Н. В. Куряча</i>	
Міжнародний досвід оподаткування підприємств аграрного сектору	67
<i>А. В. Маменко</i>	
Цифрові технології як механізм складання та подання звітності суб'єктів підприємництва в кризових умовах	69
<i>Н. В. Марусяк</i>	
Податкові пільги та їх вплив на фінансову діяльність підприємств	71
<i>Т. О. Мачак</i>	
Особливості обліку та оподаткування в сфері електронної комерції	73
<i>Т. А. Мидловець</i>	
Аналітичний базис як елемент удосконалення рівня розрахунків з постачальниками та підрядниками підприємства	76
<i>М. В. Мирончук</i>	
Шляхи удосконалення контролю фінансових результатів підприємства	78

<i>А. Ю. Моїсеєнко</i>	
Впровадження ERP-платформи в обліковий процес: сучасні тенденції та переваги	80
<i>П. М. Назаренко</i>	
Вплив податкової політики на розвиток аграрних підприємств України	82
<i>О. О. Одношевна, А. М. Козицин</i>	
Аналітичні підходи до оптимізації рівня дебіторської заборгованості	85
<i>М. В. Осадча</i>	
Нормативно-інформаційне забезпечення обліку загальноновиробничих і адміністративних витрат підприємства	87
<i>О. О. Палій</i>	
Національні особливості переходу на МСФЗ та їх вплив на оподаткування	89
<i>В. О. Панченко-Терещенко</i>	
Особливості переоцінки основних засобів	91
<i>О. О. Плахотнік, Ф. М. Мартинюк</i>	
Основні джерела фінансування інвестицій в Україні	94
<i>Д. А. Петрова</i>	
Вимоги до облікової інформації з метою обліково-аналітичного забезпечення управління фінансово-економічною безпекою підприємства	96
<i>О. В. Пильгун</i>	
Теоретичні і практичні підходи до оптимізації рівня раціонального використання запасів	98
<i>Е. С. Погрібняк</i>	
Зміни в обліку та оподаткуванні оплати праці на основі законодавчих вимог	100
<i>І. П. Приходько</i>	
Вдосконалення аудиту системи управління виробничими запасами	102
<i>О. В. Пушкова</i>	
Особливості організації обліку витрат на виробництво свинини	104
<i>Є. В. Решетняк</i>	
Особливості складання та аналітичні можливості балансу (звіту про фінансовий стан) у сільськогосподарському підприємстві	106
<i>Н. Б. Рошко, А. Р. Калинович</i>	
Вдосконалення аналізу складу, динаміки зміни та ефективності використання майна на основі показників фінансової звітності	108
<i>Т. М. Саванчук</i>	
Основи функціонування та види послуг комунальних підприємств	110
<i>І. В. Саламашенко</i>	
Управлінський звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) у зуботехнічній діяльності: складання та використання даних для прийняття управлінських рішень	112
<i>Я. В. Скляр</i>	
Облік дебіторської заборгованості на підприємстві: управлінський аспект	114

А. С. Терновий, Ю. О. Тронь

Особливості оподаткування рентною платою за спеціальне використання води 116

Є. Г. Чабаненко

Методичні прийоми контролю процесу реалізації на підприємстві 119

О. В. Чернецька

Особливості підготовки фахівців з обліку та оподаткування в ДДАЕУ 121

Д. О. Чернишенко, В. В. Клімцова

Особливості нарахування та сплати військового збору до та після 01.10.2024 року 123

А. В. Шатрава

Визначення поняття «основні засоби» в нормативно-правових документах 125

П. П. Штефуряк

Особливості обліку та оподаткування аграрних підприємств в умовах сучасної економіки 128

С. С. Шулаєва

Удосконалення внутрішньогосподарського контролю на виробничому підприємстві 130

Т. С. Щеглова

Шляхи удосконалення внутрішнього контролю фермерського господарства 132

Секція 2. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства

Л. М. Васильєва, А. С. Молчанов

Взаємозв'язок облікової інформації та фінансово-економічної безпеки підприємства 134

О. V. Bielan

Financial and legal regulation of enterprises at the current stage of development 136

S. V. Dranytska

Management of financial and economic security of individual entrepreneur in Ukraine during the state of war 139

K. Y. Hodovanyuk

Basic aspects of management system of financial and economic security of the enterprise 141

K. O. Kachura

Management of business processes of agricultural enterprises: strategy and efficiency 143

S. Kartal

Operational tools of communication strategy in the context of financial and economic security of an agricultural enterprise 145

V. R. Shtanii

Management of financial and economic security of agribusiness during the state of war 147

<i>Н. В. Андрушкевич</i>	
Критерії та показники оцінки рівня фінансової безпеки країни	149
<i>С. С. Білий</i>	
Управління як стратегічний фактор розвитку підприємства у сфері фінансово-економічної безпеки	151
<i>В. О. Галяс</i>	
Управління фінансово-економічною безпекою підприємства – елементи та виклики	153
<i>Ю. М. Дурденко</i>	
Управління ризиками як складова механізму забезпечення економічної безпеки підприємства	155
<i>Р. В. Єрмілов</i>	
Кредиторська заборгованість в системі фінансово-економічної безпеки підприємства	158
<i>І. І. Жук</i>	
Діджиталізація та електронні комунікації у фінансовій сфері	160
<i>В. В. Іванов</i>	
Концепція впливу інтелектуального капіталу на інноваційний розвиток підприємства	163
<i>О. О. Ільченко</i>	
Ключові загрози продовольчій безпеці України в умовах глобалізації	166
<i>А. М. Ірза</i>	
Загрози кадровій безпеці та їх вплив на ефективність підприємства	168
<i>В. Я. Калуга</i>	
Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства	170
<i>Д. Г. Ковальов</i>	
Зарубіжний досвід державного регулювання фінансово-економічної безпеки держави	172
<i>М. В. Кравченко, О. М. Бобир</i>	
Методичні підходи до моделювання управління фінансово-економічною безпекою підприємства	174
<i>О. Д. Крижановський</i>	
Актуальні проблеми ціноутворення на підприємствах аграрного сектору в сучасних умовах	176
<i>Ю. В. Масюк</i>	
Фінансово-економічна безпека страхової компанії та її забезпечення	178
<i>М. А. Мироненко, Т. І. Лисенко, І. В. Усіченко</i>	
Особливості географічної сегментації ринків експорту вітчизняної аграрної та тваринної продукції	180
<i>А. В. Міньковська</i>	
Рекрутингові агенції в управлінні персоналом у бізнес середовищі	182

<i>В. О. Мороз</i>	
Фінансові правовідносини: зміст і особливості	184
<i>С. І. Невдах</i>	
Управління бізнес процесами підприємства для удосконалення його фінансово-економічної безпеки	186
<i>І. О. Нетребя</i>	
Напрями антикризового управління аграрним підприємством	188
<i>Д. А. Нудьга</i>	
Моделювання системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах нестабільності ринку	190
<i>Т. І. Олійник</i>	
Характер виникнення загроз економічній безпеці підприємства	192
<i>Б. В. Погорілий</i>	
Створення умов щодо досягнення підприємством економічної безпеки з метою ефективного його функціонування	194
<i>А. С. Ромма</i>	
Розробка концепції економічної безпеки підприємства, як основа її організації	196
<i>Є. В. Сіренко</i>	
Фінансово-економічна безпека підприємства в надзвичайних кризових умовах	198
<i>Р. О. Терещенко</i>	
Управління екологічною складовою економічної безпеки підприємства	200
<i>С. І. Томашевський, В. В. Заремський</i>	
Оптимізація каналів розподілу продукції аграрного підприємства	202
<i>М. М. Трещов</i>	
Шляхи мобілізації додаткових надходжень до державного бюджету України задля економічного зростання	204
<i>Б. В. Федоришин</i>	
Ризики інформаційної безпеки в системі управління підприємством	206
<i>Р. В. Чалий</i>	
Процес реалізації як основа управління продажами в системі економічної безпеки підприємства	208
<i>О. В. Чернуха</i>	
Фінансова стійкість підприємства в системі управління фінансово- економічною безпекою	210
<i>Т. В. Штерма, М. В. Маниліч</i>	
Вплив синергетичної мотивації на управління персоналом бізнес-структур	212
<i>С. В. Юдіна, Т. О. Гуржий</i>	
Національна безпека у філософському осмисленні	215

В. О. Яценко

Режими валютного курсу і валютні ризики експортерів в умовах системи
множинних курсів 218

**Секція 3. Особливості фінансового забезпечення та страхування
аграрного виробництва**

С. М. Халатур

Ключові аспекти формування фінансового механізму сталого розвитку
аграрного бізнесу 221

L. I. Brovko

Methods of operational financial planning under the conditions of martial law 223

M. Colesnik

Formation of the financial mechanism for sustainable development
of agricultural enterprises in modern conditions 225

S. A. Kravchenko

Peculiarities of financial support for the development of personal peasant farms
in the conditions of European integration 227

J. M. Recio Espejo

The role of the state in the development of agricultural insurance 230

Є. В. Азаров

Фінансовий менеджмент активів банківських установ 232

Р. М. Білуха

Страхування банківських кредитів в умовах військового стану 235

О. І. Бобирь, О. Ю. Куделенко

Фінансові аспекти власності підприємств аграрної сфери 237

С. С. Бреславець

Фінансове планування господарської діяльності аграрного підприємства
в умовах нестабільності 239

I. O. Віллер

Проблеми функціонування фондових бірж в Україні: історичний аспект 241

О. А. Водозазська

Страхування ризиків у сільському господарстві: сучасні тенденції
та перспективи розвитку 243

К. А. Герасімова

Фінансова грамотність населення як фактор підвищення рівня життя 246

О. М. Грабчук

Особливості формування фінансових ресурсів аграрних підприємств 248

В. І. Демченко

Роль бюджетування у плануванні фінансових результатів: від прибутку
до оподаткування 251

М. М. Дуброва

Страхові компанії та банки в аграрній економіці: синергія фінансових
інструментів для підтримки фермерських господарств 253

<i>Ю. Ю. Жеребко</i>	
Фінансові аспекти розвитку малого бізнесу в Україні під час війни	255
<i>Г. М. Завадських</i>	
Аналіз поточного стану фінансового забезпечення аграрного сектору України в умовах воєнного стану	258
<i>Ю. С. Запара</i>	
Процес управління активами в контексті забезпечення фінансової стійкості аграрних підприємств	260
<i>Л. С. Зейко</i>	
Ключові аспекти фінансового управління сільськогосподарським підприємством	262
<i>К. В. Земсков</i>	
Удосконалення управління фінансовими ресурсами банку з метою підвищення його рентабельності	265
<i>С. В. Качула</i>	
Податкова політика активізації внутрішніх факторів економічного зростання України	267
<i>С. В. Колеснік</i>	
Фінансові інновації у банківському секторі та їх вплив на фондовий ринок	269
<i>М. В. Котюх</i>	
Вплив страхових резервів на фінансову безпеку компанії	271
<i>О. О. Кузьменко</i>	
Особливості забезпечення ефективності стратегічного управління капіталом банку	273
<i>О. В. Лиса</i>	
Інвестиційний потенціал економіки України та інвестування її сільськогосподарського сектору	275
<i>С. В. Магдисюк</i>	
Фінансування розвитку аграрного сектору як важливої складової критичної інфраструктури України	278
<i>Ю. П. Макаренко</i>	
Система оцінки фінансової стійкості страхової компанії в повоєнний період	281
<i>Є. О. Олійник</i>	
Стратегія і тактика управління конкурентоспроможністю сільськогосподарського підприємства	284
<i>О. О. Олійник</i>	
Фінансова стратегія сільськогосподарського підприємства	286
<i>О. П. Павленко, К. С. Безгінова</i>	
Удосконалення фінансового забезпечення відтворення основних засобів аграрних підприємств в умовах невизначеності	288
<i>О. О. Плєскачов</i>	
Криптовалюта на фінансовому ринку: нові можливості та виклики	291

<i>Б. В. Погорелов</i>	
Тренди використання сучасного фінтеху в банківській сфері	293
<i>О. Л. Правило</i>	
Забезпечення стійкості фінансових результатів підприємства в ризикових умовах	295
<i>Г. В. Разумова</i>	
Аналіз сучасних моделей управління витратами	297
<i>К. А. Романова</i>	
Оцінка ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств	300
<i>І. М. Світлик</i>	
Вплив макроекономічних ризиків на фінансову стійкість аграрних підприємств	302
<i>А. Ю. Сірко</i>	
Вплив цифрових технологій, блокчейну та штучного інтелекту на сучасні фінансово-платіжні системи	304
<i>К. К. Танкушина</i>	
Нарощування резервів фінансових ресурсів аграрних підприємств в умовах воєнного стану	306
<i>В. С. Хоменко</i>	
Правові аспекти кредитування фермерських господарств в Україні	308
<i>М. М. Чикалюк</i>	
Способи залучення фінансових ресурсів аграрними виробниками в сучасних умовах	311
<i>В. В. Шевчук</i>	
Трансформація завдань фінансового управління сільськогосподарським підприємством в умовах невизначеності	314
 <i>Секція 4. Інформаційні системи і технології в аграрному секторі</i>	
<i>О. М. Karamushka, A. Djakona</i>	
Innovative approaches in the digitalization of the financial sector of Ukraine	317
<i>N. Abdulla</i>	
Online banking and shopping for farmers: the Maldivian case	319
<i>V. D. Kozenkova, W. Waszkielewicz</i>	
Artificial intelligence in marketing research: new opportunities and perspectives	321
<i>V. O. Kyrychok, N. K. Vasylieva</i>	
Automation of accounting for agricultural enterprises in crop production	323
<i>К. А. Анісовець</i>	
Перспективи розв'язку задач сталого розвитку агропідприємств в конфліктних ситуаціях	325
<i>Є. С. Баран</i>	
Застосування технологій точного землеробства	328

<i>О. О. Бендасюк</i>	
Цифрові технології як запорука сталого розвитку аграрного сектору економіки	330
<i>В. В. Галасун, Н. І. Ситник</i>	
Інформаційні технології як драйвер розвитку аграрного сектора	332
<i>В. А. Дмитрієва</i>	
Переваги застосування штучного інтелекту та галюцинації ШІ	335
<i>Я. В. Захарчук</i>	
Новітні інформаційні технології у вищих навчальних закладах України та інтелектуальний розрив	337
<i>Ю. М. Карамушка, Д. С. Куюн</i>	
Використання інформаційних технологій для управління водними ресурсами	339
<i>В. В. Кісіль, В. О. Москалець</i>	
Система документообігу FlyDoc	342
<i>О. А. Колісник</i>	
Аналіз маркетингового року аграрно-промислової галузі в умовах викликів сьогодення	344
<i>К. В. Коломоєць</i>	
Стадії і етапи створення автоматизованих систем бухгалтерського обліку	346
<i>А. Д. Кулікова</i>	
Подання електронної звітності Арт-Звіт Pro	348
<i>В. Марченко, Є. Базиленко, Т. Марченко</i>	
Моделювання залежності біометричних показників гібридів кукурудзи і врожайності зерна	350
<i>Д. П. Мірош</i>	
ІТ технології управління агробізнесом	353
<i>С. І. Мороз</i>	
Штучний інтелект в контент-маркетингу аграрних підприємств	355
<i>С. А. Нужна, І. К. Карімов, Г. І. Карімов</i>	
Застосування штучного інтелекту для використання інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень в агропромисловому комплексі	357
<i>М. С. Свистун</i>	
Переваги застосування М.Е.DOC	359
<i>І. О. Терещенко</i>	
Автоматизація аграрного сектору	361
<i>А. К. Шрамко, Ю. А. Доротюк</i>	
Онлайн консалтинг аграрних підприємств	363
<i>І. І. Шрамко</i>	
Електронні ресурси для управління ветеринарним бізнесом	365

**Секція 5. Культура професійного спілкування та інноваційні методи
викладання як складові фахової підготовки в аграрних закладах освіти**

<i>T. B. Стасюк</i>	
Професійне мовлення: виступ, коучинг, тренінг	367
<i>R. E. Abibulaiev</i>	
Mastering of Academic English by financiers and bankers	370
<i>D. V. Chabanenko</i>	
Learning Academic English by PhD Students	372
<i>V. G. Chornobai</i>	
Possibility of using canva or other programmes for presentations	374
<i>V. V. Gutta</i>	
The influence of the english language on marketing in a global environment	376
<i>O. I. Kazakevych</i>	
Scaffolding technique in teaching and learning English	378
<i>N. O. Kazakov</i>	
Innovative approaches to teaching foreign languages	380
<i>L. Y. Kondratenko</i>	
Business and professional foreign languages as a mandatory component in programmes for masters degrees	382
<i>T. V. Kramarenko</i>	
How can AI be used in education?	385
<i>Y. S. Lukatska</i>	
Pedagogical conditions for formation of social competence of foreignn students	387
<i>V. I. Makarova</i>	
Motivational aspects in teaching English for professional purposes	389
<i>K. S. Pantileienko</i>	
Gender role stereotyping on the jobs	391
<i>O. A. Stukalo</i>	
The essence of professional communication	393
<i>A. A. Rybenko</i>	
Professional communication and influence of knowledge of foreign languages on the efficiency of work of public servants	395
<i>L. M. Voronova</i>	
The steps of professional communication	397
<i>S. S. Zhelezniak</i>	
The structure of communication process	399
<i>I. Ю. Вожжов</i>	
Мова професійного спілкування: стилі, моделі, компетенції, етикет	401
<i>A. I. Замулаєва</i>	
Трансляція смислів у дистанційному навчанні	403

С. І. Земелько

Професійна компетентність як фактор формування конкурентоспроможності майбутніх фінансистів аграрного сектору 405

Є. М. Кулик

Моральні аспекти формування іншомовної фахової комунікативної компетентності 407

В. О. Лосікова

Вплив сленгу на культуру мови 409

А. О. Лукіяничук

Міжпредметні зв'язки як комплексний підхід до навчання іноземній мові 411

М. М. Мудрак

Вплив сленгу комп'ютерних ігор на культуру мови 413

О. В. Назаренко

Роль екології мови у формуванні культури професійного спілкування 415

О. В. Нашиванько, В. В. Резунова

Використання YouTube відеоматеріалів для вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням 417

О. С. Резунова

Навчальна рефлексія як необхідна компетенція сучасного здобувача вищої освіти 419

Л. А. Семак

Маніпуляції в сучасному медіадискурсі 421

О. І. Сергієнко

Формування іншомовної комунікативної компетентності як важлива складова професійної підготовки майбутнього аграрія 423

А. С. Ситнік

Використання штучного інтелекту на заняттях з ділової української мови 426

К. І. Тимофєєва

Цифрові застосунки для вивчення ділової української мови 428

О. М. Турчак

Комунікативна компетентність у системі професійної підготовки фахівця аграрного сектору 431

Д. О. Чуприна

Культура професійного спілкування як ключовий чинник у формуванні компетенцій майбутніх аграріїв 433

РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ 435

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ– ЗАКЛАДИ ОСВІТИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ

1. Аудиторська фірма «Плато-Аудит», м. Миколаїв, Україна
2. ВСП «Технологічний фаховий коледж ДДАЕУ», м. Дніпро, Україна
3. ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь – м. Дніпро, Україна
4. Державний університет економіки і технологій, м. Кривий Ріг, Україна
5. Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна
6. Дніпровський державний медичний університет, м. Дніпро, Україна
7. Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське, Україна
8. Дніпровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна
9. Дніпровський національний університет імені О. Гончара, м. Дніпро, Україна
10. Дніпровський фаховий коледж енергетичних та інформаційних технологій, м. Дніпро, Україна
11. Інститут агроєкології і природокористування НААН України, м. Київ, Україна
12. Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН України, м. Одеса, Україна
13. Київський національний університет імені Т. Шевченка, м. Київ, Україна
14. Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна
15. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені І. Сікорського», м. Київ, Україна
16. ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України, м. Київ, Україна
17. ПрАТ АПК-ІНВЕСТ, м. Дніпро, Україна
18. Приватне сільськогосподарське підприємство «Агрофірма «Перше Травня», смт. Томаківка, Нікопольський район Дніпропетровської області, Україна
19. Приватний вищий навчальний заклад «Буковинський університет», м. Чернівці, Україна
20. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Д. Моторного, м. Запоріжжя, Україна
21. Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро, Україна
22. Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна
23. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу», м. Харків, Україна
24. Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна
25. Черкаська філія ПВНЗ «Європейський університет», м. Черкаси, Україна
26. Ягеллонський університет, м. Краків, Польща
27. ISMA University of Applied Sciences, Riga, Latvia
28. Marmara University, Istanbul, Turkey
29. Private Secondary and High School AD ASTRA, Marki, Poland
30. State Agrarian University of Moldova, Chisinau, Moldova
31. The Maldives National University, Male', the Republic of Maldives
32. University of Cordoba, Cordoba, Spain
33. University of Economics, Varna, the Republic of Bulgaria
34. University of Economics and Humanities, Bielsko-Biała, Poland

Секція 5. Культура професійного спілкування та інноваційні методи викладання як складові фахової підготовки в аграрних закладах освіти

ПРОФЕСІЙНЕ МОВЛЕННЯ: ВИСТУП, КОУЧИНГ, ТРЕНІНГ

Т. В. Стасюк, *д. філол. н., професор, завідувач кафедри філології,
Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна*

У сучасному світі, де інформація швидко поширюється і змінюється, володіння навичками професійного мовлення стає ключовим інструментом для розвитку кар'єри та бізнесу. Рівень професійної підготовки фахівця визначається сформованістю його мовної і мовленнєвої компетенції. Діяльність фахівця у будь-якій галузі вимагає від нього широкої загальної освіти, оскільки вона пов'язана з інтенсивним усним і писемним спілкуванням, передбачає широку мовленнєву практику, потребує точного вираження понять і категорій у професійній діяльності. Формування компетентності, тобто здатності застосовувати знання та вміння в реальній життєвій ситуації, є однією з найбільш актуальних проблем сучасної освіти.

Професійне мовлення – це лінгвістично, психологічно і соціально зумовлений комплекс умінь говорити, будувати висловлювання, вибір стилю, засобів, формату мовлення, детермінований професійною ситуацією, діяльністю, мотиваціями й досягненням комунікативних цілей. Вона відрізняється від повсюдного мовлення своєю структурованістю, точністю, використанням спеціальної термінології та відповідністю нормам етикету. Професійна діяльність вимагає вміння спілкуватися з різними категоріями людей, виступати в різноманітних комунікативних ролях.

У поняття «професійне мовлення» зазвичай включають три ознаки: багатство, точність і виразність. Це оптимальне використання мовних засобів з урахуванням літературної норми для досягнення професійно значущих цілей у процесі мовного спілкування. Основні риси професійного мовлення включають у себе: 1) чіткість та точність для передачі інформації без двозначностей; 2) логічність для послідовності викладу; 3) структурованість для поетапного розуміння; 4) використання термінів та професійних понять, що притаманні конкретній галузі; 5) офіційний стиль спілкування, оперування мовними кліше, стандартними фразами; 6) дотримання мовних норм – грамотне використання мови та правильний підбір слів; 7) етикет – ввічливість та відповідний тон у спілкуванні, особливо у формальних ситуаціях.

У професійному спілкуванні залежно від змісту, призначення, способу виголошення та обставин спілкування виділяють такі найпоширеніші жанри публічних виступів: доповідь, промова, лекція, виступ, звіт, також зазначають – коучинг, тренінг, вебінар. Розглянемо чотири з цих форматів професійного мовлення.

Професійний виступ – один із найпоширеніших видів усного ділового спілкування, спосіб передачі інформації у формальній обстановці, що передбачає чітку структуру, ретельно підготовлений матеріал та належне володіння техніками публічного мовлення. Під час виступу спікер звертається до аудиторії з метою донести певну інформацію, поділитися досвідом, надихнути або мотивувати. Успішний виступ вимагає не лише доброго знання теми, а й володіння рядом технік, таких як ораторське мистецтво, управління увагою аудиторії та використання

невербальних засобів комунікації. Виступ – це не лише спосіб донесення інформації, але й можливість вплинути на аудиторію, мотивувати до дії або змін у мисленні. Залежно від змісту, призначення, способу виголошення, обставин мовлення публічні виступи бувають таких жанрів: бесіда, доповідь, промова, лекція, наукова дискусія, репортаж. Їх можна розподілити на 3 великі класи: 1) громадсько-політичні промови (виступи на мітингах, на виборах, звітні доповіді, політичні огляди, лекції на громадсько-політичні теми); 2) академічні промови (наукові доповіді, виступи на конференціях, симпозиумах, форумах, навчальні лекції, наукові дискусії); 3) корпоративні промови, з нагоди урочистих зустрічей в тому числі (корпоративні доповіді, звіти, виступи на конференціях, ювілейні промови, вітання).

Підготовка до виступу охоплює такі етапи: 1) дослідження теми (глибоке усвідомлення проблеми, розуміння питання); 2) створення презентації (візуалізація матеріалу, створення слайдів або інфографіки); 3) репетиції (практика виступу на камеру перед реальним спілкуванням з аудиторією). Структура виступу включає такі елементи: 1) вступ (спікер привертає увагу аудиторії, задає тему та основну мету виступу); 2) основна частина (подання ключової інформації, аргументів, доказів або прикладів); 3) висновок (підведення підсумків, формулювання головних висновків або заклик до дії). Основні характеристики професійного виступу такі: 1) гарне усвідомлення мети виступу; 2) виділення завдань виступу; 3) чітка структура; 4) точність і лаконічність – уникнення довгих преамбул, подробиць; 5) актуальна, затребувана інформація; 6) зосередженість на ключових аспектах; 7) уникнення зайвої інформації; 8) аргументованість викладу; 9) спростування контраргументів; 10) пропозиції способів вирішення проблеми; 11) зворотній зв'язок з аудиторією – контакт із слухачами, відстеження реакції, питання.

Коучинг – це партнерський процес індивідуальної або групової роботи, спрямований на розвиток особистісних або професійних якостей, що допомагає людям ставити і досягати цілі, визначати пріоритети, розкривати потенціал та покращувати життя. Він ґрунтується на співпраці між коучем (фахівцем з коучингу) та учнем, де коуч використовує різні методи й техніки, щоб допомогти учню знайти його власні рішення та досягти бажаних результатів. Етапи коучингу як організованого процесу передбачають: 1) встановлення мети (допомога чітко визначити бажані досягнення); 2) аналіз поточної ситуації (визначення ресурсів і перешкод, які можуть вплинути на досягнення цілі); 3) розроблення плану дій (підтримка в осмисленні послідовності дій); 4) зворотний зв'язок і мотивація (рефлексія і коригування дій); 5) аналіз результатів і мотивування клієнта до подальших кроків.

У процесі коучингу мовлення відіграє центральну роль, адже саме через спілкування коуч допомагає клієнту виявити внутрішні ресурси. У відносинах між клієнтом і коучем використовується широкий спектр мовленнєвих і поведінкових технік і методів, які допомагають клієнтові досягти встановлених цілей, поліпшити його професійні показники й задоволення. Тобто, коучинг – це робота над собою під керівництвом тренера, який допомагає розібратися в цілях і шляхах їх досягнення.

Коучинг спрямований на розвиток людини та її потенціалу, і тому вимагає від коуча високого рівня комунікативних навичок. Особливості мовлення у процесі коучингу: 1) відкриті питання (коуч використовує техніки активного слухання та

ставити питання, які допомагають клієнту самостійно знаходити відповіді та рішення); 2) емпатія та підтримка (мовлення коуча повинно бути позитивним, зосередженим на підтримці та визнанні зусиль клієнта; необхідно використовувати слова, які сприяють зростанню впевненості у власних силах); 3) концентрація на майбутньому (професійне мовлення в коучінгу зосереджене на створенні бачення майбутнього та шляхів досягнення результатів). Комунікативні методи коучингу охоплюють: 1) відкриті питання, що спонукають до саморефлексії; 2) стимулювання розкривання учня; 3) використання технік активного слухання; 4) створення проблемних обговорень; 5) створення сприятливого середовища для відвертого спілкування; 6) спонукання й стимуляція до роботи; 7) схвалення зусиль і проміжних результатів тощо.

Тренінги є невід'ємною частиною професійного розвитку в багатьох сферах діяльності. Це інтенсивний процес навчання, в якому акцент робиться на практичному опануванні навичок через активну участь та взаємодію з тренером. Тренінги відбуваються у спеціально створеному комунікативному середовищі, де кожен може з легкістю і задоволенням побачити свої плюси і мінуси, поразки і досягнення. Підтримка та увага інших учасників допомагають швидше зрозуміти, які особисті якості та професійні навички слід розвивати. На відміну від традиційних тренінгові форми навчання повністю охоплюють весь потенціал людини: рівень та обсяг її компетентності (соціальної, емоційної та інтелектуальної), самостійність, здатність до прийняття рішень, до взаємодії тощо. Під час тренінгу створюється неформальне, невимушене спілкування, яке відкриває перед групою безліч варіантів розвитку та розв'язання проблеми, заради якої вона зібралася. Ці методи роблять процес навчання цікавим, не обтяжливим. У тренінгу широко використовуються «інтерактивні техніки», які забезпечують взаємодію та власну активність учасників під час динамічного навчального процесу.

Існують різні види тренінгів в залежності від мети та завдань. Основні з них: 1) навчальний тренінг (спрямований на отримання нових знань, формування вмінь та навичок з певної тематики); 2) психологічний тренінг (розвиває особистісні якості, вміння взаємодіяти з людьми, долати труднощі); 3) бізнес-тренінг (підвищує ефективність професійної діяльності, розвиває лідерські навички).

Мовлення у тренінгах характеризується такими особливостями: 1) доступність викладу інформації (прості слова, доступні поняття (мовлення тренера зрозуміле для всіх учасників, незалежно від рівня підготовки); 2) мотиваційні звороти, схвалення, слова підтримки (професійне мовлення, активізація роботи, підтримування проблемного й творчого мислення); 3) інтерактивність (активна участь комунікантів, проблемні запитання, групові дискусії та обговорення). Феномен тренінгу, особливо соціально-психологічного насамперед у тому, що безпосередні учасники одержують таку підготовку, яка відповідає вимогам сучасного життя. Результати тренінгу не можна зводити лише до розвитку когнітивного компонента (навчання), завдяки йому в кожного учасника формується адекватне розуміння самого себе і корекція самооцінки, відбувається вивчення індивідуалізованих прийомів міжособистісної взаємодії для підвищення її ефективності. У цьому контексті тренінг може бути ефективним методом підготовки молодих фахівців до професійної діяльності.

РЕЗОЛЮЦІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

Учасники конференції відзначають важливість проведення подібних заходів у зв'язку з тим, що аграрний сектор є однією з найважливіших сфер матеріального виробництва, що відповідає за продовольчу безпеку в глобальному вимірі, тоді як проблеми й перспективи розвитку аграрного сектору як фундаментальної компоненти економіки України мають особливу актуальність в умовах війни та з огляду на наступне відновлення. У зв'язку з цим учасники конференції у прийнятій резолюції ухвалили наступне.

1. Згідно з основними векторами доповідей *секції 1* пропонуються комплексні та системні заходи вдосконалення обліку, контролю та аудиту, що супроводжують фінансово-господарську діяльність підприємств аграрної сфери, зокрема під час війни. Підкреслено нагальність посилення внутрішнього контролю при обліку розрахунків з оплати праці, основних засобів, біологічних активів, витрат виробництва, запасів, при оптимізації рівня дебіторської та кредиторської заборгованостей. Також рекомендовано зосередитися на аналізі ресурсного потенціалу господарюючих суб'єктів та максимально враховувати зміни оподаткування, адже такий підхід може суттєво підвищити ефективність діяльності аграрних підприємств та ведення агробізнесу, особливо за умов впровадження ними цифрових технологій.

2. Тематичним базисом науково-практичних розробок і здобутків, представлених до розгляду у *секції 2*, виступили питання, які стосуються усебічного висвітлення особливостей функціонування системи економічної безпеки як на загальнодержавному рівні, так і в контексті окремо взятого підприємства, беручи до уваги реалії воєнного стану. Запропоновано принципи та змодельовано стратегії забезпечення фінансово-економічної безпеки, розвинуто концепції, вдосконалено критерії та показники оцінки її рівня в аграрному секторі України. Рекомендовано вдосконалити механізми управління ризиками, впроваджувати антикризові заходи, посилити інформаційний, правовий та екологічний захист підприємств аграрного сектору від загроз як внутрішнього, так і зовнішнього походження на довгострокову перспективу.

3. Науково-практичний доробок, представлений у тематиці доповідей *секції 3*, сконцентрований на висвітленні ключових аспектів функціонування фінансового механізму забезпечення розвитку сільського господарства. Запропоновані напрями удосконалення методів, інструментів та важелів підтримки економічної активності

сільськогосподарських підприємств в умовах війни. Рекомендована система заходів фінансової інтеграції сільськогосподарських підприємств та приватних господарств у систему сільськогосподарського виробництва Європейського Союзу. Визначені способи залучення фінансової інфраструктури до стимулювання розвитку сільськогосподарського виробництва в цілому та сільськогосподарських підприємств зокрема.

4. Тематика доповідей *секції 4* підкреслює нагальність посиленої уваги до діджиталізації сільського господарства та агробізнесу в Україні та світі. Запропоновані біометричні моделі підвищення урожайності зернових культур та оптимізаційні моделі сталого розвитку господарюючих суб'єктів в аграрному секторі в умовах природних ризиків та військових загроз. Рекомендовано подальше впровадження автоматизації технологічних та економічних процесів у сільському господарстві, в тому числі за допомогою штучного інтелекту, застосування електронних ресурсів для управління агробізнесом у ветеринарії та тваринництві, вдосконалення онлайн консалтингу та маркетингу аграрних підприємств.

5. У *секції 5* було зосереджено увагу на всебічному аналізі професійного мовлення; професійного спілкування, його різновидів – виступу, коучингу, тренінгу, його стилей, моделей, компетенцій. Досліджено роль екології мови у формуванні культури професійного спілкування, оскільки цей підхід охоплює не лише вивчення фахових дисциплін, але й розвиток риторичних навичок, грамотного письмового й усного мовлення. Запропоновано звертати увагу на важливість розвитку соціальної і професійної компетентностей здобувачів освіти як чинників конкурентоспроможності та на формування іншомовної професійної комунікативної компетентності. Рекомендовано підвищувати якість викладання іноземних мов інноваційними методами, з використанням штучного інтелекту та підкреслено необхідність враховувати мотиваційні аспекти вивчення іноземних мов для професійних цілей.

Зважаючи на конструктивну дискусію та ефективний обмін думками, що є дієвою апробацією наукових результатів досвідчених та молодих вчених України і зарубіжжя, учасники конференції підтримали ідею проведення наступної III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи» у 2025 році.

Наукове видання

Мова видання: українська, англійська

ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МОВНО-
КОМУНІКАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ: ПРОБЛЕМИ,
ПРІОРИТЕТИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник тез конференції

*Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за зміст представлених тез несуть автори.*